

ХОНАИ БОСАЪОДАТ

[Тоҷикӣ – Tajiki – طاجيکيۃ]

Солеҳ ибни Фавзон ал-Фавзон

Таҳия: islamhouse.com

2013 - 1434

IslamHouse.com

البيت السعيد

«باللغة الطاجيكية»

صالح بن فوزان الفوزان

إعداد: دار الإسلام / طاجيكي

2013 - 1434

IslamHouse.com

ХОНАИ БОСАЪОДАТ

Эй мусалмонон!

Мардум ҳама паи ҳаёти осуда мегарданд ва онҳо саодату бахтро ҷустуҷӯ мекунанд, то дар фазои ором ва хотирчамъи зиндаги намуда, аз ҳама гуна нооромию ғам дур бошанд, хусусан дар оилаи худ. Бояд онҳо хуб бидонанд, ки ин осудагиро ба ҷуз имон ба Худои ягона ва таваккул бар зоти покаш ва итоати авомираш намеёбанд.

Бузургтарин чизе, ки оромии саодатро меорад, ин сохтани оилаест, ки тамоми аъзои он побанди таълимоти Ислом бошад.

Худованд бо ҳикмату илми худ оиларо қароргоҳи ҳар марду зан гардондааст, ки дар он ором гирифта, истиқомат намоянд.

Худованд мефармояд:

﴿ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ

بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً ۗ ﴾ [الرّوم: ۲۱]

"Яке аз нишонаҳои қудрати Худованд он аст, ки барои шумо аз ҷинси худатон ҳамсароне офарид, то ба онҳо ором гиред ва дар байни шумо дӯстию меҳрубониرو эҷод намуд"

Сураи Рум, 21

Бале то ба онҳо ором гиред ва нагуфт ҳамроҳи онҳо, ки ин баёнгари шуъури орому роҳату хотирчамъист, бо олитарин мафҳумаш.

Ҳар марду зан ороми ва хуширо дар оғуши якдигар мебинанд ва дар ҳолати ғаму андӯх ба ҳам мепайванданд.

Ҳаёти оилави бо сӯхбату шарикие қоим мешавад, ки бо дӯстию улфату унс қарин бошад. Ин алоқа решаҳои амиқ дошта, ҳар яке аз марду зан худро дар дигар мебинанд, чунончи Худованд мефармояд:

﴿هُنَّ لِيَأْسُ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِيَأْسُ لَهُنَّ﴾ [البقرة: 1۸۷]

"Онҳо барои шумо (ба монанди) либосанд ва шумо барои онҳо (ба монанди) либосед"

Сураи Бақара, 187

Илова бар ин, алоқаи издивоҷ барои тарбияи писарону духтарон макони хубест, ки ҳеҷ тарбия бидуни ҳикмати марду меҳри зан самар намедихад ва барои тарбияи фарзанд чизе беҳтар аз оила нест.

Бародарони азиз!

Чанд чизи муҳим аст, ки барои бинои оилаи мусалмон ва мустаҳкам намудани алоқаи занонашавҳари кӯмак расонида, боди парешонҳолию парокандагиро бартараф менамояд.

Аввалин ва асоситарини он, чанг задан аст ба таълимоти волои Ислом ва имон овардан аст ба Худо ва рӯзи охират ва тарсидан аз он зоте, ки аз асрори

ниҳони дилҳо бохабар аст ва бар худ лозим гирифтани тақво ва аз тамоми зулму ситам дури чустан аст.

Худованд мефармояд:

﴿ذٰلِكُمْ يُوعِظُ بِهٖ مَن كَانَ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَن يَتَّقِ اللّٰهَ يَجْعَلْ لّٰهُ مَخْرَجًا ۝ وَيَرْزُقْهُ مِمَّنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ فَهُوَ حَسْبُهُ ۚ إِنَّ اللّٰهَ بَلِغٌ أَمْرِهِ ۚ قَدْ جَعَلَ اللّٰهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا ۝﴾ [الطلاق: ٢٠، ٣]

"Ин ҳама панд аст барои касоне, ки имони ба Худо ва рӯзи қиёматро дошта бошанд. Ва ҳар ки аз Худо битарсад, барояш кушоиш медиҳад ва барояш аз ҷое ризқ медиҳад, ки дар ҳисобаш набуд. Ва ҳар ки ба Худо таваккул намояд, Ў барояш кофист"

Сураи Талоқ, 2-3

Имонро тоату ибодат қави мегардонад ва ҳамдигарро насиҳат кардан алоқаро мустаҳкам менамояд. Шумо ин сухани Паёмбар (с)-ро ба ёд оред, ки мефармоянд:

"Худо раҳмат кунад он мардиро, ки шабҳо бархоста, намоз мехонад ва ҳамсарашро бедор мекунад, то намоз хонад. Агар ҳамсараш бедор нашавад, дар рӯяш каме об мепошад. Худо раҳмат кунад он занро, ки шабҳо бархоста, намоз мехонад ва ҳамсарашро бедор мекунад, то намоз хонад. Агар ҳамсараш бедор нашавад, дар рӯяш каме об мепошад"

Тирмизӣ ва Насоӣ

Алоқаи байни зану шавҳар алоқаи дуняви нест, алоқаи шаҳвони ба монанди ҳайвонот нест.

Ин алоқаи рӯҳи ва олист. Агар ин алоқа дуруст ба роҳ монда шавад ва содиқона бошад, дар охират низ идома меёбад, ҳамчуноне, ки Худованд мефармояд:

﴿جَنَّتٌ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ﴾

[الرعد: ٢٣]

"Биҳишти ҷовидонае, ки вориди он мегарданд, ҳамроҳи падарону ҳамсарону фарзандони нақўяшон"

Сураи Раъд, 23

Боз Худованд мефармояд:

﴿وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ﴾ [الطور:

[٢٠

"Ва касоне, ки имон овардаанд ва фарзандонашон дар имон онҳоро пайрави намудаанд, мо фарзандони эшонро бо онҳо мепайвандем"

Сураи Тур, 21

Ин аст самараи имон.

Як чизи дигаре, ки алоқаро мустаҳкам намуда, онро нигоҳ медорад, ба неқӯи бо ҳам зистан аст. Ин кор танҳо дар сурате ба вуҷуд меояд, ки ҳар яки онҳо ҳуқуқ ва масъулияти худро дониста, тибқи он зиндагиро ба сар баранд. Ба даст овардани камол дар оила ва ҳар узви хонадон корест номумкин. Ва орзуи

мо ба ин ки ҳар фарди он беайб бошад, чуз орзу чизи дигаре нест.

Далели ақли расо ва фикри пухта доштан он аст, ки баъзе камбудиҳоро қабул намоем ва аз баъзе хатоҳо чашм пӯшем.

Мард сарвари оила аст ва бояд аз зан дида, бештар сабру таҳаммул намояд.

Ҳамон тавре, ки маълум аст зан ҳам ақлаш заиф аст, ҳам ҷисмаш ва вақте дар бораи ҳама чиз ўро айб гирем, дигар коре коре карда наметавонад.

Агар барои рост кардани зан зиёда аз қадри даркори кўшиш намоем, ў шикаста мешавад ва шикастагии ў талоқ аст.

Чунончи Паёмбар (с) мефармоянд: "Шуморо дар мавриди занонатон васият мекунам. Зан аз қабурға офарида шудааст ва олитарин сифати қабурға қачии он аст. Агар онро рост кардани шави, ўро мешикани. Ва агар онро баҳолаш гузори, ҳамчунон қач боқи мемонад. Боз шуморо дар мавриди занон васият мекунам"

Муттафақун алайҳ

Қачи дар зан асли хилқати ўст, пас бояд онро қабул намоем ва сабр кунем. Мард бояд бо вучуди сахтиҳои рўзгор ҳамеша вазнин бошад ва чашми худро аз баъзе камбудиҳо бипӯшад. Мард бояд ҳамеша дар хотир дорад, ки агар ҳамасараш як ё

якчанд камбуди дошта бошад, садҳо ва ҳазорон хуби дорад.

Ба ҳамин маъно Паёмбар (с) мефармоянд: "Марди мўъмин набояд зани мўъминро бад бинад. Агар ў як одаташро бад дида бошад, чанд рафтори дигарашро дўст медорад"

Муслим

Мо ҳаргиз гуфта наметавонем, ки ҳамон одати бадаш дар чист ва чи ҳикмат дорад ва оё бадбахти танҳо дар ҳамин аст?

Худованди азиз мефармояд:

﴿فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُمْ فَعَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا ۝١٩﴾

[النساء : ١٩]

"Ва агар шумо аз онҳо бадбиние доштед, бидонед, ки шояд шумо аз чизе бадбини дошта бошед, вале Худованд дарон некии фаровон қарор дода бошад"

Сураи Нисо, 19

Пас, роҳат чи мешавад, ороми кучо меравад, вақте сарвари хона табиати бад дошта бошад, саҳтгир бошад, тангфикр буда, дар аксари ҳолатҳо чун аҳмақон рафтор намояд ва сабуки карда, бо андак кор ғазаб намояд? Дар хонааш дарояд, садҳо миннат кунад ва чун берун равад, бадгумон бошад? Бо вучуди он ки ў медонад, зиндагии хуш ва саодату некбахти танҳо дар нарми ва дур кардани гумонҳои бад ва баргараф намудани ваҳму хаёлҳо аст.

Рашк баъзе инсонҳоро ба бадгумони мерасонад, ки дигар дар ҳама рафтору кирдори ҳамсарашон шак мекунад ва ин кор боиси он мегардад, ки зиндаги вайрон шуда, оқибат хонавайрон мегардад ва ё ба бемориҳои рӯҳи гирифтор мешаванд.

Худованд мефармояд:

﴿وَلَا تُضَارُّوهُنَّ لِتُضَيِّقُوا عَلَيْهِنَّ﴾ [الطلاق : ٦]

"Шумо онҳоро зарар нарасонед, то зиндаги ро барояшон танг намоед"

Сураи Талоқ, 6

Паёмбар (с) мефармояд: "Беҳтарини шумо касест, ки бо хонадонаш нақў бошад. Ва ман аз ҳамаи шумо бештар бо хонадонам нақўи мекунам"

Ибни Моҷа

Аммо занони мусалмон бояд дониста бошанд, ки саодату бахту иқбол ва дӯстию меҳрубони пурра намегардад, магар дар ҳоле, ки он зан поку диндор бошад.

Таълимоти Исломро омӯхта, ҳуқуқи худро бидонаду талаб намояд, вазифаҳои худро ҳис кунад ва анҷом диҳад. Зан бояд ҳамеша шавҳарашро итоат намуда, хуб бидонад, ки устувории хона дар дасти ӯст.

Мард аст, ки занро ҳимоят мекунад, меҳӯронад, мепошонад ва камбудииҳои хонаро пур мекунад, пас дар баробари ин ҳама, зан бояд аз

фармони ӯ сарпечи накунад. Зан бояд дар хонаи шавҳар ҳам худро ҳифз намояд, ҳам хона ва сарвати шавҳарро.

Зан бояд кори худро хуб анҷом диҳад, ба худаш ва ба хонааш аҳамияти бештар диҳад. Ӯ бояд ҳамсари зебосурат, нақўсират, модари меҳрубон ва масъулиятшинос бошаду хонаи шавҳари худро ба гулистон табдил диҳад. Зан бояд ҳамеша хубихои шавҳарашро ёдовар шавад ва неъматҳои додаи ӯро инкор накунад. Паёмбар (с) занонро аз инкори ин неъмат ҳазар қунонида, чунин мефармоянд:

"Барои ман дўзахро нишон доданд. Ман дидам, ки аксари аҳли он заноне буданд, ки инкор мекарданд. Аз ӯ пурсиданд: Оё онҳо Худоро инкор мекарданд? Фармуд: На. Ишратро инкор мекунанд. Заноне, ки агар барояшон тамоми дунёро диҳи ва чун як бадиро аз ту бинад, мегўяд дар ҳаётам аз ту хуби надидаам"

Бухорӣ

Эй занони покдоман!

Бояд шумо низ камбудихои шавҳари худро нодида бигиред ва ба ҳама хатогихо аҳамият надихед. Вақте шавҳарат омад, ба ӯ бади макун ва чун дар берун бошад, хиёнат макун.

Бо ҳамин кор шумо аз ҳам рози мешавед ва зиндаги дар байни шумо бо хуши гузашта, дар чунин

хонадон дўстию муҳаббат ва меҳрубони ҳукмфармо мегардад.

Паёмбар (с) мефармоянд:

"Ҳарзане, ки аз дунё гузашт ва шавҳараш аз ӯ рози бошад, дохили ҷаннат мешавад"

Ибни Моҷа ва Тирмизӣ

Эй уммати Ислом!

Шумо аз Худо битарсед ва дониста бошед, ки бо ба даст овардани ҳамдигарфаҳми ва муҳаббати оилави шароити хубе барои тарбияи фарзандон фароҳам мешавад.

Фарзандон дигар дар оилае парвариш меёбанд, ки бо якдигарфаҳми ободу зебост.

Аз як тараф ҳикмату ақлу тадбири падар, аз тарафи дигар меҳру шафқати модар.

Оилаи дур аз ҳама намуд ҷанҷолу низоъҳо ва берун аз забондарози ва дастдарози ба рӯи ҳамдигар. Оилае, ки на ба дур, на ба наздик бадгумонанд, оилае, ки ҳамдигарро дўст медоранд ва бидуни ҳамдигар зиндагиро тасаввур карда наметавонанд.

Оилае, ки чи хурд ва чи бузург масъулияти худро хуб медонад ва бо тамоми камол онро анҷом медиҳад.

Худованд мефармояд:

﴿وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ۝﴾

﴿[الفرقان: ٧٤]﴾

"Ва онон, ки мегӯянд: «Эй Парвардигори мо, аз ҳамсарону фарзандонамон дилҳои моро шод дор ва моро пешвои парҳезгорон гардон!»"

Сураи Фурқон, 74

Худованди мутгаъол ширкати занашӯиро иҷозат додааст, то ҷамъияти кӯчаке бисозем.

Ӯ барои барпо намудани ин ҷамъият ба ҳамкори ва якдили амр намудааст, ки дар он фоида барои фарзандон буда, саодати онҳо дар он аст.

Худованд мефармояд:

﴿ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ

وَحَفَدَةً ﴿٧٢﴾ [النحل: ٧٢]

"Барои шумо аз худатон ҳамсар офарид ва аз ҳамсаронатон барои шумо фарзандон ва наберагон офарид"

Сураи Наҳл, 72

Ин аст ширкати бобарор, ки Худованд миннат мекунад.

Ҳар аъзои ин ширкат бояд вазифаи худро анҷом дода, ҳуқуқи дигарро риоя намояд, дар ин роҳ ихлосу амонатро риоя кунад.

Набояд кореро анҷом диҳад, ки бар ҳамдигар зарар ворид намояд ва дар аснои зиндаги касони беруна набояд дар раванди кории ин ширкат таъсир расонанд, ки боиси бадбахти ва парокандагии он шавад.

Роҳнамоиҳои Қуръон ва васиятҳои Паёмбар (с) ба комёбии ин ширкат тамоми роҳхоро муайян намудааст, ки пайравии онҳо боиси ба даст овардани ғоидаҳо ва саодати оила аст.

Аз ҷумла, суханони гаронбаҳост, ки Паёмбар (с) дар хутбаи видоъаш гуфта буд, ки мефармояд: "Занҳо болои шумо ҳуқуқ доранд ва шумо болои онҳо ҳуқуқ доред. Ҳаққи шумо бар онҳост, ки дар бистаратон ғайри шумо касеро роҳ надиханд ва ба хона касеро, ки бад мебинед, бе иҷозати шумо нагузоранд ва даст ба бади назананд. Агар ин корро карданд, Худованд бароятон иҷозат додааст, то онҳоро дар хона ҳабс намоед ва бистаратонро ҷудо кунед ва болояшон фишор овареду онҳоро зарби беасар намоед. Агар аз корҳои карда даст кашанд ва шуморо итоат намоянд, онҳоро ба неки хӯронеду пӯшонед. Занҳо дар дасти шумо монанди асиронанд, ки ба худ коре карда наметавонанд. Шумо онҳоро бо амонати Худо гирифтаед ва домонашонро бо калимаи Худо соҳиб гаштаед, пас дар мавриди занон аз Худованд битарсед ва ҳамеша ба онҳо неки намоед"

Муслим

Дар ин васиятҳои Паёмбар (с) тамоми чизеро пайдо кардан мумкин аст, ки ҳаёти соиштаро барои хонавода таъмин намояд ва ҳар аъзои оила вазифа ва масъулиятҳои худро ба ҷой оварад. Онҳо бояд эҳтиромии ҳамдигарро ба ҷо оранд, ба ҳамдигар

меҳрубону ғамхор бошанд, то ин ширкат аз байн наравад.

Кадомин фоида бештар аз он аст, ки инсон саодатро дар хонадонаш бинад ва зебу зиннати дунёро эҳсос намояд, эй бандагони Худо? Ҳамон тавре, ки Худованд мефармояд:

﴿ الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ﴾ [الكهف: ٤٦]

"Могу фарзанд зиннати ҳаёти дунёст"

Сураи Каҳф, 46

Барои он, ки ин гулҳо дар оила бишқуфанд ва дар партави муҳаббат умр ба сар баранд, онҳоро дар домони падари ҳақим ва модари дилсӯз парвариш намо, то тарбияи накӯ гирифта, самараи накӯ ба волидайн гардад. Фарзанди накӯ ва оилаи ором неъматӣ гаронбаҳост, ки онро касе мефаҳмад, ки аз он маҳрум шудааст, касе ҳаёти ошоштаи оиларо аз даст дода, оромиро фаромӯш кардааст, касе ки фарзандони нохалаф дошта бошад.

Фарзанде, ки дар оилаи ноором парвариш меёбад, таъсири бади он дар тӯли ҳаёташ дида мешавад. Ҷанҷолҳои бемаънии волидайн, ихтилофот ва дашномҳо ба рӯи ҳамдигар дар қалби тифл решаи кина ва бадиро ҷой медиҳад ва дарси амали барои фарзанд мешавад, ки ягон мактаб онро тағйир дода наметавонад.

Дигар онҳо омӯхтанд, ки инсон метавонад бар сари дигарон зулм намояд, бо бегонаю наздик ҷанҷол

кунад ва онҳо боин дарси худ ба чомеа қадам мегузоранд, ки боиси зиёд шудани ҷиноятҳо мегарданд.

Барои ҳамин Ислом бо таълимоти худ барои оила барномаҳо ниҳодааст, ки аз ҳаёти оилави шурӯъ шуда, дар ҳама самту ҷонибҳо ва дар ҳама вазъияту шароит васиятҳои гаронбаҳои худро намудааст, то зану шавҳар оилаи худро ба танзим дароранд. Танзиме, ки дар байн муҳаббатро эҷод намуда, аз ҳам порашавиро дур кунад. Худованди муттаъол ба мардон хитоб намуда мефармояд:

﴿وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ ۝١٩﴾ [النساء : ١٩]

"Ва бо онҳо ба нақӯи ҳамзисти кунед"

Сураи Нисо, 19

Яъне, бояд рафторатон хуб, гуфторатон хуш ва сурататон зебо бошад, ҳамчуноне, ки аз онҳо инро мецоҳед.

Паёмбар (с) мефармоянд:

"Беҳтарини шумо касест, ки бо ҳамсараш нақӯи кунад. Ва ман аз ҳамаи шумо бо ҳамсаронам бештар нақӯи мекунам"

Боз барои ҳимояи ҳаққи шавҳару қадрдони он мефармоянд:

"Ҳар зане, ки аз олам даргузарад ва шавҳараш аз ӯ рози бошад, дохили ҷаннат мешавад. Агар барои одамизод иҷозат мешуд, то ба инсоне сачда кунад,

албатта ман мефармудам, то зан ба шавҳари худ сачда намояд, ба хотири бузургии ҳаққи шавҳар".

Аммо агар кор ба чое расид, ки аз ҳамдигар норози шуданд ва эҳсос шавад, ки риштаи ин алоқа вайрон мешавад, дар ин ҳолат Худованд мефармояд:

﴿فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُنَّ شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا ۝﴾

﴿[النساء : ١٩]

"Пас агар шумо онҳоро бад бинед, шояд шумо чизеро бад бинед, вале Худованд дар он баракати зиёдеро бигардонад"

Сураи Нисо, 19

Яъне, агар шумо бо вучуди бад дидани ин зан сабр намоед, дар он баракати зиёде меёбед, ҳамчуноне, ки Паёмбар (с) мефармояд:

"Ҳаргиз мўмин мўминаро бад набинад. Агар як рафторашро бад бини, рафтори дигарашро нағз мебини"

Муслим

Доништа бошед, ки дар ҳар ширкат шахсоне мебошанд, ки саҳмияи бештар доранд ва фоидаи бештарро ба даст меоранд, вале агар ин ширкат вайрон шавад, онҳо бештар зиён мебинанд.

Ҳамчунин дар оила мард болои зан ҳаққи бештар дорад ва хонаро идора ва роҳбари мекунад. Агар роҳбарияш хуб бошад, ҳам худ ва ҳам ҳамсарашро ба саодати дунё ва охираат мерасонад ва

агар ноком гардад, албатта хасорати бештарро худ таҳаммул менамояд.

Чунончи Паёмбар (с) мефармоянд:

"Мард ниғаҳбон аст ва аз раияташ пурсида мешавад"

Бухорӣ ва Муслим

Пас, шумо эй бандағони Худо, аз Ё битарсед ва ин ширкати умрро нигоҳ доред.

Дар нигоҳдории он бахту саодати шумо, оромию осудагии ин ҷамъияти кўчак, парвариши хуби фарзандон ва тарбияи онҳост дар домони падари ҳақиму модари ғамхор ва билохира ғоидаи бузургест барои марду зан.

Аз Худованди муттаъол битарсед ва хонаи худро нигоҳ доред ва робитаи зиндагиро мустаҳкам намоед, ки дар он саодату оромист, дар ин ҷомеаи кўчак, ҷомеаи оила ва тарбияи фарзандон дар сояи ҳикмати падару лутфи модар, ки аз он ҳамагон баҳраманд мешавад.